

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА

Назва освітнього компонента	Фінансовий менеджмент на залізниці
Код та назва спеціальності	D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування
Рівень освіти	другий (магістерський)
Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ЄКТС	4
Форма підсумкового контролю	екзамен
Розробник програми	Машошина Тетяна Вікторівна к.е.н., доцент доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань: D «Бізнес, адміністрування та право»

Обов'язковий : цикл професійної підготовки

Курс: 1 / Семестр: 1

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Машошина Тетяна Вікторівна, к.е.н, доцент

Профайл викладача – <https://kart.edu.ua/staff/mashoshina-tv>

Контактна інформація - mashoshina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE - <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=18342>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання освітнього компонента є формування у здобувачів освіти системи теоретичних знань і практичних навичок щодо організації фінансового менеджменту на залізниці, ефективного формування та використання фінансових ресурсів і оптимізації грошових потоків, обґрунтування інвестиційних і фінансових рішень, оцінювання фінансової стійкості з урахуванням специфіки функціонування залізниці.

Основними завданнями освітнього компонента є:

- формування системи знань з теоретичних та організаційних основ фінансового менеджменту на залізниці;
- вивчення технологій застосування інструментів управління активами, капіталом, доходами, прибутком залізниці;
- розкриття змісту методів фінансових розрахунків, прогнозування, планування, бюджетування та оптимізації грошових потоків;
- поглиблення навичок та вмінь щодо обґрунтування інвестиційних і фінансових рішень з урахуванням вартості грошей у часі, ризиків, інфляції та ліквідності.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8 Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність розробляти управлінські рішення щодо формування інноваційної і інвестиційної стратегії підприємств усіх форм власності, підприємств залізничного транспорту зокрема, в умовах невизначеності та ризику.

СК11. Здатність розробляти управлінські рішення, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу підприємств залізничного транспорту і гармонізацію фінансових інтересів споживачів послуг з перевезень, посередників та держави.

СК12 Здатність раціонально формувати і використовувати потенціал підприємств залізничного транспорту з подальшим моніторингом прийнятих рішень за допомогою сучасних фінансових технологій.

програмні результати навчання (ПР):

ПР07 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР09. Застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

ПР10 Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР14 Застосовувати фінансові технології у сфері фінансів, банківської справи та страхування з метою використання резервів та пошуку

можливостей розвитку фінансових систем.

ПР15 Розуміти теоретичні та методичні аспекти фінансових технологій діяльності підприємств, зокрема залізничного транспорту, застосовувати їх в практичній діяльності для підвищення ефективності управління.

ПР16 Застосовувати поглиблені знання у сфері формування вартості залізничних перевезень, опанувати зміни та тенденції, які відбуваються у залізничній галузі з метою використання потенціалу підприємств залізничного транспорту і гармонізацію фінансових інтересів споживачів послуг, фінансових посередників та держави.

Освітній компонент фінансовий менеджмент на залізниці сприяє формуванню управлінських навичок, здатності приймати обґрунтовані рішення та працювати в команді.

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Для успішного засвоєння освітнього компонента здобувач вищої освіти має володіти знаннями з обліку і фінансів на рівні першого (бакалаврського) рівня здобуття освіти, що підтверджується відповідними сертифікатами ЄВІ та ЄФВВ або мати попередню вищу освіту на рівні спеціаліста (магістра).

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти підготовки за ОС «магістр»: ОК «Фінансовий моніторинг і комплаєнс»; ОК «Цифрові рішення в бізнес-адмініструванні»; ОК «Біржова справа та фондовий ринок»; ОК «Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра».

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітній компонент сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку.

Тема курсу	Відповідність ЦСР	Очікувані результати навчання (зв'язок з ЦСР)
Тема 1	ЦСР 8, ЦСР 9	Здатність розуміти сутність фінансового менеджменту та особливості формування фінансових ресурсів на залізниці для забезпечення економічного зростання (ЦСР 8) та розвитку залізничної інфраструктури (ЦСР 9).
Тема 2	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 16	Здатність аналізувати фінансову інформацію та нормативне забезпечення фінансових рішень для підвищення ефективності діяльності залізниці (ЦСР 8), розвитку інфраструктури (ЦСР 9) та забезпечення прозорості фінансового управління (ЦСР 16).
Тема 3	ЦСР 8, ЦСР 16	Здатність оцінювати вартість грошей у часі з урахуванням інфляції, ризику та ліквідності для ефективного використання фінансових ресурсів (ЦСР 8)

		та прийняття обґрунтованих фінансових рішень (ЦСР 16).
Тема 4	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 12	Здатність оцінювати ефективність використання активів залізниці для підвищення результативності діяльності (ЦСР 8), розвитку інфраструктури (ЦСР 9) та раціонального використання ресурсів (ЦСР 12).
Тема 5	ЦСР 8, ЦСР 9	Здатність обґрунтовувати структуру капіталу та вибір джерел фінансування для забезпечення фінансової стійкості й економічного зростання (ЦСР 8) та фінансування розвитку залізниці (ЦСР 9).
Тема 6	ЦСР 8, ЦСР 12	Здатність аналізувати доходи, прибуток і показники ефективності діяльності залізниці для забезпечення економічної результативності (ЦСР 8) та раціонального використання ресурсів (ЦСР 12).
Тема 7	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 11, ЦСР 13	Здатність обґрунтовувати інвестиційні рішення для економічного розвитку (ЦСР 8), модернізації залізниці (ЦСР 9), розвитку сталої транспортної системи (ЦСР 11) та врахування екологічних і кліматичних чинників (ЦСР 13).
Тема 8	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 16	Здатність аналізувати та прогнозувати грошові потоки із застосуванням сучасних фінансових технологій для забезпечення фінансової стабільності (ЦСР 8), цифровізації фінансових процесів (ЦСР 9) та підвищення їх прозорості (ЦСР 16).
Тема 9	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 16	Здатність здійснювати фінансове планування, бюджетування та контроль для ефективного використання фінансових ресурсів (ЦСР 8), забезпечення розвитку залізниці (ЦСР 9) та прозорості фінансового управління (ЦСР 16).
Тема 10	ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 16	Здатність здійснювати фінансову діагностику та обґрунтовувати антикризові рішення для забезпечення фінансової стійкості (ЦСР 8), безперервного функціонування й розвитку залізничної інфраструктури (ЦСР 9) та відповідального управління (ЦСР 16).
Загальний контекст курсу	ЦСР 4, ЦСР 8, ЦСР 9, ЦСР 12, ЦСР 16, ЦСР 17	Комплексне застосування знань і сучасних фінансових технологій сприяє формуванню професійних компетентностей (ЦСР 4), ефективному використанню фінансових ресурсів та економічному розвитку (ЦСР 8), модернізації залізничної інфраструктури (ЦСР 9), відповідальному використанню ресурсів (ЦСР 12), прозорості управління (ЦСР 16) та розвитку партнерської взаємодії (ЦСР 17).

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 1

Тема 1 Основи фінансового менеджменту та його особливості на залізниці.

Сутність фінансового менеджменту, його необхідність і значення в умовах ринкової економіки. Мета, основні завдання, принципи та функції. Об'єкти та суб'єкти фінансового менеджменту. Галузеві особливості специфіки фінансового менеджменту на залізничному транспорті. Сучасні тенденції розвитку фінансового менеджменту на залізниці.

Тема 2. Основні елементи системи забезпечення фінансового менеджменту на залізниці.

Адміністрування системи інформаційного та організаційного забезпечення фінансового менеджменту на залізниці. Кадрове забезпечення. Методичне забезпечення. Нормативно-правове забезпечення. Цифровізація та сучасні інформаційні технології у фінансовому менеджменті.

Тема 3. Фінансова оцінка вартості грошей з урахуванням часу.

Сутність вартості грошей у часі та її вплив на прийняття фінансових рішень. Прості ставки позикових відсотків. Прості облікові ставки. Складні ставки позикових відсотків. Складні облікові ставки. Фінансова рента. Сутність ануїтету та його види.

Тема 4. Управління активами залізниці.

Сутність управління активами. Методичне забезпечення управління активами. Формування, оновлення та ефективне використання необоротних активів. Політика визначення оптимальної структури та обсягів оборотного капіталу. Особливості формування та ефективне використання активів залізниці.

Тема 5. Вартість та оптимізація структури капіталу залізниці.

Поняття вартості капіталу. Середньозважена вартість капіталу. Визначення вартості власного капіталу. Визначення вартості позикового капіталу. Механізм фінансового важеля. Оптимізація структури капіталу залізниці.

Модуль 2

Тема 6. Забезпечення зростання прибутку залізниці.

Прибуток залізниці як ключовий результат всіх видів діяльності. Аналіз факторів забезпечення прибутковості залізниць. Особливості застосування кореляційно-регресійного аналізу в дослідженні ефективності управління витратами. Оптимізація витрат як основний фактор забезпечення зростання фінансового результату. Операційний аналіз. Механізм операційного важеля. Основні напрями управління розподілом прибутку та використання чистого фінансового результату.

Тема 7. Координація інвестиційної діяльності на залізниці.

Сутність інвестиційної політики підприємства. Класифікація інвестицій. Реальні інвестиції. Фінансове забезпечення критичної інфраструктури залізничного транспорту та джерела фінансування повоєнної відбудови. Сутність та класифікація фінансових інвестицій на залізниці. Адміністрування процесів формування та реалізації фінансових

інвестицій. Методи оцінки фінансових інвестицій. Особливості формування портфеля фінансових інвестицій на залізниці.

Тема 8. Оптимізація грошових потоків на залізниці.

Сутність та економічний зміст грошових потоків. Класифікація грошових потоків за видами діяльності та напрямками руху коштів. Принципи та методи оптимізації грошових потоків. Використання економетричних методів при плануванні та прогнозуванні грошових потоків як складових процесу їх оптимізації. Напрями та інструменти підвищення ефективності використання грошових потоків. Особливості формування та руху грошових потоків на залізниці.

Тема 9. Фінансове прогнозування та планування на залізниці.

Сутність та необхідність фінансового прогнозування і планування. Підсистеми фінансового планування: їх сутність і взаємозв'язок. Процес бюджетування в загальній системі фінансового планування. Види бюджетів підприємства. Особливості їх складання на залізниці.

Тема 10. Формування системи антикризового менеджменту як запорука сталого бізнесу.

Фінансова криза: сутність, ознаки і джерела виникнення. Економіко-правові аспекти банкрутства. Діагностика банкрутства. Формування та реалізація політики антикризового менеджменту. Сутність і форми фінансової санації. Сутність фінансової стабілізації при загрозі банкрутства. Внутрішні і зовнішні механізми фінансової стабілізації на залізниці.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
1	Особливості фінансового менеджменту на залізниці	Визначити основні функції та принципи фінансового менеджменту; охарактеризувати об'єкти та суб'єкти фінансового менеджменту на залізниці; проаналізувати галузеві особливості формування фінансових ресурсів і результатів діяльності; визначити вплив залізничної специфіки на прийняття фінансових рішень; оцінити сучасні тенденції розвитку фінансового менеджменту на залізниці.
2	Інформаційне та цифрове забезпечення фінансового менеджменту на залізниці	Визначити склад інформаційного забезпечення фінансового менеджменту; проаналізувати джерела фінансової інформації; охарактеризувати організаційне, кадрове та методичне забезпечення фінансового менеджменту; визначити роль нормативно-правового забезпечення у прийнятті фінансових рішень; оцінити можливості цифровізації та сучасних інформаційних технологій у фінансовому менеджменті на залізниці.
3	Фінансові розрахунки з урахуванням вартості грошей у часі	Визначити майбутню та теперішню вартість грошових потоків; здійснити розрахунки за простими та складними ставками позикових відсотків;

		визначити величину дисконту за простими та складними обліковими ставками; розрахувати параметри фінансової ренти; визначити теперішню та майбутню вартість ануїтетних платежів; обґрунтувати вибір фінансового рішення з урахуванням фактора часу.
4	Оцінка та ефективність використання активів залізниці	Проаналізувати склад і структуру активів залізниці; оцінити стан, рух та ефективність використання необоротних активів; визначити показники ефективності використання основних засобів; розрахувати потребу в оборотних активах та оцінити їх оборотність; визначити оптимальну структуру оборотного капіталу; обґрунтувати напрями підвищення ефективності використання активів.
5	Оцінка вартості та оптимізація структури капіталу	Визначити склад і структуру джерел фінансування залізниці; розрахувати вартість власного та позикового капіталу; визначити середньозважену вартість капіталу; оцінити вплив структури капіталу на фінансові результати; розрахувати ефект фінансового важеля; обґрунтувати оптимальне співвідношення власного та позикового капіталу.
6	Аналіз прибутковості залізниці	Визначити фактори впливу на прибуток і рівень прибутковості; застосувати кореляційно-регресійний аналіз для оцінювання взаємозв'язку факторів впливу і результативного показника; визначити точку беззбитковості та операційний важіль; оцінити вплив зміни факторів впливу і обсягів діяльності на фінансовий результат; обґрунтувати напрями оптимізації підвищення прибутковості.
7	Обґрунтування інвестиційних рішень на залізниці	Визначити види та джерела інвестицій на залізниці; проаналізувати інвестиційну політику та основні напрями інвестування на залізниці; розглянути джерела фінансування повоєнної відбудови залізниці; оцінити ефективність реальних інвестицій за основними показниками; визначити доцільність фінансових інвестицій; визначити основні складові інвестиційного портфеля;
8	Аналіз та оптимізація грошових потоків на залізниці	Проаналізувати склад і структуру грошових потоків за видами діяльності; оцінити динаміку надходжень і видатків грошових коштів; розрахувати показники ефективності використання грошових коштів; застосувати економетричні методи для планування та прогнозування грошових потоків; обґрунтувати напрями оптимізації та підвищення ефективності грошових потоків.
9	Фінансове прогнозування, планування та бюджетування на залізниці	Визначити основні етапи фінансового прогнозування та планування; систематизувати основні показники фінансового плану на залізниці; визначити структуру та призначення операційних і фінансових бюджетів; визначити окремі складові бюджету; оцінити

		відхилення фактичних показників від планових та надати висновки.
10	Діагностика фінансової кризи та антикризовий менеджмент	Визначити основні ознаки та причини виникнення фінансової кризи; оцінити фінансовий стан залізниці за показниками ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості; застосувати методи діагностики ймовірності банкрутства; проаналізувати внутрішні та зовнішні механізми фінансової стабілізації; визначити методи санаційних заходів; запропонувати напрями антикризового менеджменту.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне опрацювання рекомендованої літератури, законодавчих та нормативних актів, електронних ресурсів і матеріалів, необхідних для засвоєння тем освітнього компонента. Підготовка до обговорення актуальних питань фінансового менеджменту на залізниці.
Підготовка до практичних занять	Виконання домашніх завдань, підготовка відповідей на контрольні питання до кожної теми, що дозволяє поглибити розуміння практичного застосування теоретичних знань. Підготовка презентацій.
Виконання індивідуальних завдань	Виконання курсової роботи освітнього компонента з фінансового менеджменту на залізниці. Підготовка презентації та доповіді для захисту курсової роботи.
Підготовка до модульного контролю	Систематизація отриманих теоретичних знань та практичних навичок за темами що входять до окремих модулів.
Підготовка до підсумкового контролю	Систематизація та узагальнення знань за усіма темами курсу із використанням рекомендованої літератури.
Участь в онлайн-обговореннях та форумах (MOODLE)	Активність в освітньому середовищі: обговорення дискусійних питань курсу, участь у форумах, консультації з викладачем, що сприяє розвитку комунікативних навичок та критичного мислення.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА(денна/заочна)

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Основи фінансового менеджменту та його особливості на залізниці	4/1	2/1	4/8	10/10
2	Основні елементи системи забезпечення фінансового менеджменту на залізниці	2/1	2/1	4/8	8/10
3	Фінансова оцінка вартості грошей з урахуванням часу	2/1	3/1	4/8	9/10
4	Управління активами залізниці	4/1	4/1	8/10	16/12
5	Вартість та оптимізація структури капіталу залізниці.	2/1	3/1	6/12	11/14

6	Забезпечення зростання прибутку залізниці	4/1	4/1	6/12	14/14
7	Координація інвестиційної діяльності на залізниці	4/1	3/	8/12	15/13
8	Оптимізація грошових потоків на залізниці	2/1	3/1	6/12	11/14
9	Фінансове прогнозування та планування на залізниці	2/1	2/-	6/8	10/9
10	Формування системи антикризового менеджменту на залізниці	4/1	4/1	8/12	16/14
	Всього	30/10	30/8	60/102	120/120

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до [Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ](#)

При викладанні освітнього компонента для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари, дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання. Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати однозначного вирішення.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є екзамен. Форма проведення семестрового екзамену – електронне тестування. При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до [Положення про контроль і оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ](#) зі [змiнами](#) та [Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану](#)

Максимальна кількість балів за перший та другий модуль
--

Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль	
до 60	до 40	до 100	
Поточний контроль		1 семестр	
1 Виконання поточних завдань Складові: ● аналіз ситуації та ідентифікація проблеми; ● аргументація та логічність пропонованого рішення ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 15	
2 Виконання практичних робіт протягом модулю Складові: ● розуміння теоретичного матеріалу; ● правильність і повнота виконання розрахунків; ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 20	
3 Поточне тестування		0 – 25	
підсумок		max 60	
Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
відмінно – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
добре – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
задовільно - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
незадовільно - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з [Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ](#) прозорість, неупередженість оцінювання досягнень здобувачів вищої освіти є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається [Кодексом академічної доброчесності Українського держаного університету залізничного транспорту](#).

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються [Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності та порядку розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності в УкрДУЗТ](#)

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. У чому полягають сутність, мета та основні завдання фінансового менеджменту на залізниці?
2. Які об'єкти та суб'єкти формують систему фінансового менеджменту на залізниці?
3. Охарактеризуйте основні функції та принципи фінансового менеджменту на залізниці.
4. Розкрийте складові інформаційного, організаційного, кадрового, методичного та нормативно-правового забезпечення фінансового менеджменту на залізниці.
5. У чому полягає сутність часової оцінки вартості грошей та яке її значення для прийняття фінансових рішень на залізниці?
6. Охарактеризуйте методи нарахування простих і складних відсотків та застосування облікових ставок у фінансових розрахунках.
7. Розкрийте сутність фінансової ренти та анuitету. Охарактеризуйте основні види анuitетних платежів.
8. Яким чином у фінансових розрахунках враховуються інфляція, ризик і ліквідність?
9. Визначте особливості формування, оновлення та ефективного використання необоротних активів залізниці.
10. У чому полягає політика формування та оптимізації структури й обсягів оборотного капіталу залізниці?
11. Розкрийте методичні підходи до визначення вартості власного та позикового капіталу.
12. Поясніть порядок розрахунку та економічний зміст середньозваженої вартості капіталу .
13. У чому полягає механізм фінансового важеля та як він використовується при обґрунтуванні структури капіталу?
14. Охарактеризуйте основні підходи до оптимізації структури капіталу залізниці.

15. Розкрийте особливості формування прибутку залізниці та фактори забезпечення його зростання.
16. Обґрунтуйте роль оптимізації витрат у забезпеченні зростання фінансового результату залізниці.
17. У чому полягає сутність операційного аналізу та механізм операційного важеля?
18. Розкрийте сутність інвестиційної політики залізниці та основні напрями її формування в сучасних умовах.
19. Охарактеризуйте особливості формування та реалізації реальних інвестицій у розвиток залізничної інфраструктури та рухомого складу.
20. Розкрийте сутність, класифікацію та методи оцінки фінансових інвестицій.
21. У чому полягають особливості формування портфеля фінансових інвестицій на залізниці?
22. Охарактеризуйте основні методи оцінювання ефективності інвестиційних проєктів.
23. Розкрийте сутність, економічний зміст та класифікацію грошових потоків на залізниці.
24. Які принципи та методи застосовуються для оптимізації грошових потоків на залізниці?
25. Охарактеризуйте методи планування та прогнозування грошових потоків і їх роль у забезпеченні фінансової стабільності залізниці.
26. У чому полягають сутність і необхідність фінансового прогнозування та планування на залізниці?
27. Розкрийте сутність процесу бюджетування, охарактеризуйте види бюджетів та особливості їх складання на залізниці.
28. Розкрийте сутність, основні ознаки та причини виникнення фінансової кризи на залізниці.
29. Охарактеризуйте економіко-правові аспекти банкрутства та основні методи його діагностики в Україні.
30. Охарактеризуйте процес формування та реалізації політики антикризового менеджменту на залізниці.
31. Розкрийте внутрішні та зовнішні механізми фінансової стабілізації за загрози банкрутства.
32. Розкрийте сутність, форми та основні напрями фінансової санації.
33. Назвіть ключові галузеві фактори, що визначають специфіку прийняття фінансових рішень на залізниці.
34. Якою є роль фінансового менеджменту на залізниці у забезпеченні стійкого функціонування критичної інфраструктури?
35. Розкрийте сутність управління позиковим капіталом та визначте його основні завдання.
36. Охарактеризуйте основні напрями фінансового планування на залізниці та їх взаємозв'язок.

37. У чому полягає фінансове забезпечення сталого розвитку залізниці?
38. Розкрийте сутність антикризового менеджменту та охарактеризуйте основні напрями його здійснення на залізниці.
39. Охарактеризуйте основні напрями підвищення ефективності фінансового менеджменту на залізниці.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Про залізничний транспорт : Закон України від 04.07.1996 р. № 273/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273/96-вр>
2. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 р. № 1560XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
3. Питання акціонерного товариства «Українська залізниця» (Статут АТ «Укрзалізниця») : постанова Кабінету Міністрів України від 02.09.2015 р. № 735 / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/735-2015-%D0%BF?utm_source=chatgpt.com#Text
4. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент: магістерський курс : навч. посібник. 3-тє вид., змін. і доп. Луцьк : Надстир'я, 2023. 640 с. https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2023-10/Vakhovych%20Financial%20Management_2023.pdf
5. Давиденко Н. М. Фінансовий менеджмент : підручник. Державний податковий університет. 2024. URL: <https://api-ir.dpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ff1f6e73-a108-4e6b-a524-0bb408105b86/content>
6. Полторак А. С., Стамат В. М., Сухорукова А. Л., Бурковська А. І. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Миколаїв : МНАУ. 2025. 170 с. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/22041/1/finansovij%20menedzhment%20posibnik.pdf>
7. Солоджук Т. В. Фінансовий менеджмент : навч. посібник. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2023. 237 с. URL: https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/18018/1/Фінансовий%20менеджмент_Солоджук.pdf
8. Чебанова Т. Є. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. Одеса : ОНМУ. 2025. 210 с. URL: https://rp.onmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/4743/Навчальний%20посібник_Фінансовий%20менеджмент_2025.pdf?sequence=1&isAllowed=y
9. Шевченко Н.В., Мельник С.І. Фінансовий менеджмент. навч. посібник у схемах і таблицях. Львів. Львівський державний університет внутрішніх справ. 2022. 224 с. URL:

Додаткова література:

- 1 Згалат-Лозинська Л., Сахно Д. Порівняльний аналіз міжнародного досвіду інвестиційно-інноваційного розвитку провідних залізничних компаній // *REVIEW OF TRANSPORT ECONOMICS AND MANAGEMENT*, (15(31), 165–175. <https://doi.org/10.15802/rtem2026/359749>
- 2 Кіор О. Інвестиційне забезпечення сталого розвитку залізничного транспорту України в умовах післявоєнного відновлення. Здобутки економіки: перспективи та інновації. 2026. № 30. DOI: <https://zenodo.org/records/20526827>
- 3 Кірдіна О. Г., Зоріна О. І., Стешенко О. Д. Пріоритетні вектори реалізації інноваційних перетворень на залізничному транспорті України. Вісник економіки транспорту і промисловості. 2024. № 86. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.86.310096>
- 4 Кравченко В.В. Управління ризиками та тарифна політика в діяльності АТ «Укрзалізниця»: виклики, стратегічні пріоритети та фінансова стійкість. // *Актуальні питання економічних наук*. Випуск 18.2025. URL : <https://a-economics.com.ua/index.php/home/article/view/1029/1014>
- 5 Обруч Г. В. Циркулярний підхід до управління активами підприємств залізничного транспорту / Г. В. Обруч, Д. П. Сидорець, М. М. Броварник. Інфраструктура ринку. 2025. Вип. 84. С. 32-37. <https://doi.org/10.32782/infrastruct84-6>
- 6 Парасій-Вергуненко І. М. Стратегічний аналіз впливу тарифних ініціатив АТ «Укрзалізниця» на економіку України. Фінанси України. 2025. № 10. С. 77–96. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2025.10.077>
- 7 Піріашвілі О. Основні напрямки інвестиційної політики на залізничному транспорті України. Економіка і регіон. 2022. № 4 (87). С. 35–43. DOI: [https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4\(87\).2780](https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4(87).2780)
- 8 Пилипенко О.В., Некрасенко Л.А., Соколова Е.А. Управління ризиками інноваційно-інвестиційної діяльності залізничного транспорту під час війни. // *Економічний простір*. 2024. № 193. С. 124-132. URL : <http://srd.pgasa.dp.ua:8080/bitstream/123456789/13917/1/Pylypenko.pdf>

Інтернет-ресурси:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua> (Електронний портал УкрДУЗТ);
- 2 <http://rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://www.uz.gov.ua/> (Сайт АТ «Укрзалізниця»);
- 4 https://mininfra.gov.ua/?utm_source=chatgpt.com (Міністерство розвитку громад та територій України);

- 5 <https://www.ebrd.com/home/what-we-do/where-we-invest/ukraine.html> (Європейський банк реконструкції та розвитку);
- 6 <https://www.itf-oecd.org/> (International Transport Forum OECD);
- 7 <https://www.eib.org/en/projects/country/ukraine> (Європейський інвестиційний банк);
- 8 <https://uaib.com.ua> (Українська асоціація інвестиційного бізнесу);

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів.

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Машошина Т.В., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту

ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

<i>Засідання кафедри ФОіА</i>	<i>Протокол №1 від</i> <i>31.08.2026</i>	